

Ks. Roman Darowski SJ, *Filozofia człowieka. Zarys problematyki*, Kraków 1995, ss. 152.

W latach ostatnich otrzymaliśmy w Polsce kilka syntetycznych publikacji książkowych z dziedziny filozofii człowieka. Wzrosła także liczba artykułów poświęconych problematyce antropologii filozoficznej. Świadczy to o tym, że filozofia w naszym kraju nadała za ogólną tendencją, ujawniającą się we współczesnej filozofii. Przeglądając dotychczasowe, polskie pozycje książkowe z dziedziny filozofii człowieka, zauważamy, że są one napisane metodą, którą można by nazwać problemową. W korpusie tych prac, pisanych w takiej konwencji, po wstępach metodologicznych i historycznych omawia się podstawowe dziedziny ludzkiego bytowania i działania, by dojść w końcowej fazie do wniosków o charakterze ogólnym, filozoficznym.

Prezentowana tu praca ks. Romana Darowskiego, rektora Fakultetu Filozoficznego Towarzystwa Jezusowego w Krakowie, podąża inną drogą. Autor zastosował w niej metodę tetyczną, tezoową. Otóż, po zagadnieniach wstępnych i historycznych, autor przedstawia główne problemy filozofii człowieka w formie podstawowych tez antropologicznych. Tez tych znajdujemy w pracy czternaście. Mają one następującą konstrukcję: stan zagadnienia, podział, wyjaśnienie pojęć, stanowiska lub opinie na dany temat oraz argumentacja (dowody) na rzecz twierdzeń sformułowanych na początku.

Warto może przedłożyć wykaz tematycznych zagadnień, zawierających podstawowe problemy filozofii człowieka, jakie autor zamieścił w niniejszej pracy. Oto one: człowiek a świat zwierząt; cielesność człowieka; czynnik duchowy w człowieku; śmierć i nieśmiertelność; struktura umysłu ludzkiego i proces poznania umysłowego; stosunek pierwiastka duchowego do materialnego; wolność człowieka; osoba i przysługujące jej prawa; pochodzenie człowieka; człowiek a świat wartości;

człowiek twórcą kultury; człowiek istotą historyczną; człowiek istotą dialogową; człowiek istotą społeczną. Niniejsze wyliczenie wskazuje, iż wszystkie ważniejsze tezy dotyczące człowieka, zostały opracowane przez autora. Można by ewentualnie zasugerować w ponownym wydaniu tej pozycji (czego można się spodziewać i czego autorowi należało by życzyć), aby dodać jeszcze takie problemy, jak: człowiek istotą moralną czy człowiek istotą religijną.

Pozytywnym atutem książki autora jest zamieszczenie w niej tekstu Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, uchwalonej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ dnia 10 grudnia 1948 r., oraz wyjątków z encykliki papieża Jana XXIII *Pacem in terris*, dotyczących praw i obowiązków człowieka. Pracę upiększa także spis rzeczy w języku francuskim oraz indeks osobowy i rzeczowy.

Filozofię człowieka ks. Romana Darowskiego można polecić przede wszystkim studentom teologii i nie tylko. Dla studentów filozofii i teologii może stanowić bardzo dobry skrót materiału wykładanego w ramach przedmiotu antropologia filozoficzna. W związku z tym, może być dużą pomocą w przygotowaniu do egzaminów. Dla innych poszukiwaczy rzetelnej prawdy o człowieku może stanowić podstawowe kompendium wiedzy antropologicznej i może dostarczyć inspiracji do dalszych poszukiwań i badań w dziedzinie filozofii człowieka.

ks. Ignacy Dec